

שירים ופיוטים חדשים לרשב"ג וריא"ג

הָרֵם וְחֶשְׁכִי
מְתוֹק הָאוֹר:
קֶרֶן מִלְכִי
הָאֵר לִי כִי
פֹה

נשמת ישורון ישירון הודך

כ"י קופנהגן 30 ספריה ממלכתית.
פיוט זה נזכר בלוח 41, צונץ, ליטג. 189 (אוה"ש י 1174). פרופ' שירמן בספרו 'פיוטים חדשים'
241 מביא רק שורה ראשונה.

1 משלי ח, ז. 2 ברא' מד, ג. 3 שמות י, כג. 4 ברא' א, ה. 5 תה' קיב, ד. 6 ישע' יד,
יג (ממעל לכוכבי אל; אבל השוה תה' קמח, ג: הללוהו כל כוכבי אור) 11 איוב כד,
יד. 12 ישע' כד, יד. 13 משלי ד, יח. 14 ברא' י, ב. 15 זכר' יד, ו. 16 תה' ז, טז;
ישע' ה, ל. 17 יונים – כנסת ישראל. 18 מאשמים (ישע' נט, י) חשך אפלה; איוב לג, ל.
23 משלי ו, כג. 24 שמות כז, כ. 25 זכר' יד, ז. 26 איוב לא, כו. 27 תה' קמח, ג.
33 שם, קיט, קה. 34 קהלת ב, יג.

ר"י גיאת

אהבה [על הלכות תפלין]

יָרָא שְׂדֵי בְּאוֹנֶיךָ	פֶּאֶר כָּל עַם	יִפֶּה פַּעַם
תָּנָה לְבָבְךָ וְאוֹנֶיךָ	וְחֻקֹּתָיו	לְמַצּוֹתָיו
וּלְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ:	עַל יָדְךָ	וְהָיָה לְאוֹת

חֶק תְּפַלֵּין וְדִינֵיהֶם	לְגוֹי אוֹהֶה	צֹר צֹהֶה
מִן הַמֶּתֶר בְּפִיהֶם	עֲשִׂיתָם	וּמַצּוֹתָם
לֵיד וְאַרְבַּע בְּרָאשֵׁיהֶם	מֵאַחַת	לֹא נִפְתַּח
שְׁחוֹרוֹת לְבַר גּוֹיָהֶם	בְּרִצּוֹעוֹת	מִרְבְּעוֹת
וּכְשִׁיעוֹרָה בְּרַחֲבֵיהֶם	יְהִי לְשִׁמּוֹן	וְעַבְדוֹן
צָרָדָה קוֹ אֲרֻכֵּיהֶם	עַדִּי אֶצְבַּע	הָיִיתָ מְקַבֵּעַ
וּתְתוֹרָא בְּחֻקֵּיהֶם	מִסְדֵּרֶת	וּמַעֲבָרֶת
שֵׁם שְׂדֵי אֲדוֹנֶיךָ	שֵׁם וּקְשׁוֹר	וּבְמִישׁוֹר
וּלְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֶיךָ:	עַל יָדְךָ	וְהָיָה לְאוֹת

אֶת פְּרִשְׁיֹתֵיהֶם	בְּלִי סֶלֶף	חֻקֹּךָ בְּקֶלֶף
בְּשָׁל יָד אֲרַבְעָתָם	עַלִּי סִפְרָם	כְּסִדּוּרָם
דְּרָכֵיהֶם וְתוֹרוֹתָם	הֲלֹא סֶלֶף	וְאֵם חֶלֶף
אֲלֵי שְׁרָטוֹט כְּתִיבָתָם	אֵין צְרִיכָה	וְהִלָּכָה
וְשֵׁם תִּנֵּן בְּאוֹתֵיהֶם	כְּדַת יֶשֶׁר	כְּחַב וְקֶשֶׁר

יוסף מרקוס

וְשִׁנְיָהֶם	פְּסוּלֵינָם	בַּעֲשׂוֹת תְּשַׁעֲהוּ אוֹתָם
וְכַתְּבָתֶּם	בְּכַתֵּב תֵּם	וְלֹא מִכְתָּב כְּהַלְכָתֶם
וְהִגִּידִין 20	תַּפְּסוּר כְּדִין	וּבִשְׁעָר כְּרִיכָתֶם
וְקָדֵשׁ לִי	וְהָיָה כִּי	שְׂמַאל הָרֹאשׁ הַנִּחָתֶם
וְשִׁמְיָה שָׁמַע	וְאֵם תְּשַׁמַּע	בְּרֹאשׁ לְפָתָא יְמִינָהּ
וְהָיָה לְאוֹת	עַל יָדָהּ	וְלִטְטָפָת בֵּין עֵינֶיהָ:
קָפֶץ רֹאשִׁית	וּמוֹל לֵב שִׁית	תַּפְּלַת יָד מְקַשֶּׁרֶת
וְשׁוֹב וְהָכֵן 25	לְאַחֵר כֵּן	תַּפְּלַת רֹאשׁ בְּקַבּוּרָת
וְעַת תַּחֲפֹץ	שְׁתַּחֲלֹץ	תְּהִי שֶׁל יָד מֵאַחֶרֶת
וְשִׁתִּיהֶן	זוֹ לְזוֹ אֵין	מִעֲפָפֶת וּמוֹחֶרֶת
וְחֻקוֹתֶם	בְּבִרְכּוֹתֶם	שְׁתִּים הֵם בְּמַחֲבֶרֶת
לְהַנִּיחַ	לְיָד שִׁיחַ	וּבְמִצּוֹת אַחֶרֶת
וּבִנְיָתִים 30	לְשִׁתִּים	שִׁיחָתָהּ מֵאַסְפֶּרֶת
וּבְאֵמֻנָהּ	בְּכָל נְתִינָה	בְּרִכְתָּהּ מִחֻזָּרֶת
בְּכָל יוֹם אוֹץ	לְנִתְנֵם חוּץ	מִמּוֹעֲדֵי זְמַנָּהּ
וְהָיָה לְאוֹת	עַל יָדָהּ	וְלִטְטָפּוֹת בֵּין עֵינֶיהָ:
גִּבּוֹר יִנְאָץ	בָּרַע וְאָץ	לְרֹדֶף תֵּם וְלֹא יִפֹּת
... נֶאֱוָה 35	עֲשׂוֹת מִצְוָה	וְחָק נַפְשׁוֹ וְנִכְסָפָת
כְּבָר נִגְלָה	לְאַלְיָה	זִמְנָא מִתָּר לְטִטְסָפָת
.....	אַבִּירִים כֵּן	בְּדַת לֹא מִסְלָפָת
הַכְּתָב... ..	אוֹת חֲבֵר	בְּסוֹף אֲרֵבַע יְהִי מוֹפֵת
לְתַפְּלִים... ..	רִים וְעֶשְׂרֵם	וְעֵנָדִם לָהּ כְּמִצְנָפָת
.....

כ"י אדלר 2161

- 1 יפה פעם – שה"ש ז, ב – מה יסו פעמיך, לפי המדרש, עם שעולה לירושלים שלש פעמים בשנה. באוניך, בכחך.
- 3 שמות יג, טז.
- 5 אין כותבין תפלין אלא על גבי עור בהמה טהורה דכת' למען תהיה תורת ה' בפיך, מן המותר בפיך. שבת כח: קח.
- 6 תפלה של יד כותבה על עור אחד (כל הארבע פרשיות – רש"י). מנחות לד:
7. תפלין מרובעות הלכה למשה מסיני; רצועות שחורות הלכה למשה מסיני; אמר ר"נ ונוייהן לבר (השחור מבחוץ). מנחות לה, שבת כ:
- 8 רשב"ג אומר אף עור בהמה טהורה פסולות עד שיעבדן לשמן. מנחות מב:

שירים ופיוטים חדשים לרשב"ג וריא"ג

- 9 גרדומי (מה שתולה מן הרצועות – רש"י) רצועות כשרות, וכמה שיעורייהו, עד אצבע צרדה.
- 10 מעברתא דתפלין הלכה למשה מסיני; תיתורא דתפלין הלכה למשה מסיני. מנחות לה.
- 11 וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך (דברים כח, י) אלו תפלין שבראש. (רש"י – שין בקמט, דלת בקשר, ויוד נראה באותו של יד כמין רצועה קטנה וראשה כפוף מעט כמין יוד. מנחות לה: שין של תפלין הל"מ. שם לה.
- 13 הל"מ תפלין על הקלף (במקום הבשר). שבת עט: מנחות לב.
- 15 החליף פרשיותיה פסולות, מנחות לד:
- 16 והילכתא תפלין אין צריכין שירטוט. מגילה יח:
- 17 שבעה אותיות צריכות שלשה זיונין ואלו הן שעטניז ג"ץ. מנחות כט:
- 19 ובעינא כתיבה תמה. מנחות לה; תפלין ומזחות אין נכתבות אלא אשורית. מס' סופרים טו, א.
- 20 והגידין נכרכות בשערן ונתפרות בגידן הל"מ. שבת כח:
- 21–22 ת"ר כיצד סדרן קדש לי והיה כי יביאך מימין שמע והיה אם שמוע משמאל. והתניא איפכא, ל"ק כאן מימינו של קורא כאן מימינו של מניח. מנחות לד:
- סדר הפרשיות
ר"ת – שמע | והיה אם שמוע | והיה כי יביאך | קדש
רש"י – והיה אם שמוע | שמע | והיה כי יביאך | קדש
- 24 שתהא שימה כנגד הלב. מנחות לו:
- 24–26 כשהוא מניח מניח של יד ואח"כ מניח של ראש וכשהוא חולץ של ראש ואח"כ חולץ יד. מנחות לו.
- 30 שח בין תפלה לתפלה חוזר ומברך, עבירה היא בידו. מנחות לו.
- 32 מימים ימימה (שמות יג, י) ימים ולא לילות, מימים – ולא כל ימים, פרט לשבתות וימים טובים. מנחות לו: